

ex dictis in retentione superfluitatū menstruorū. **A**mess
Incipit summa quinta particule quarte sectionis pri-
me continens capitula tria.

Equitur summa qñ
ta quarte
particule sectōis prime finalis
et vltima. Que est de medicis
egritudinū membrorū appare-
tium et ptium ventris q̄ in sup
fluorū expulsōe sūt adiuuātes
Sciendum tñ est q̄ primū q̄
nobis de vētre occurrit est cutis.
deinde sub ipsa est pānicu-

lus primus et noiauit ipsū **S**. membranū et eorū duorū
aggregatio est mirach cuius iuuamentū est simile iuu-
amento lacertorum qui sequuntur inde sunt lacerti. viij.
duo primi occurrentes longitudinales protensi ab ossib⁹
pectoris vsq; ad ossa pectinis existentes de genere carno-
sorum. Et sub eis sunt quattuor transversales quorum
vnius ptendit ad extra costarū falsarū supra extremitatē
earum ad sinistrū inferius circa femur et anchā et alij si-
nistra parte costarū falsarū et extremitate earū ad dex-
trum inferius circa femur et anchā que ex mltā ptēōe s̄
carnosa subā desinente in medio in corosam deinde in
pāniculosam veniunt extrema sub quibus duo alij la-
titudinales exñt pāniculum ventris q̄ siphac dī immedia-
te tangentes carnosē sbe protensi de vlijs ptis sinistre
ad vlia partis dextri quorū iuuamentū q̄sistit ad corinē-
dum et calefaciendum intestina et stōacū ad expellendū
quod in mifice: et vesica expellendum existit: vt eorū cōp̄-
sionis auxilio facile expellatur et ad sustinendū dyasra-
gma: cum adest exsufflatio quod ēt sua q̄strictione adiu-
uant. Deinde est adeps que piguedo lacertorū et ipsi siphac
ibidē ex vinctuositate sanguis gnāta multiplicatur. Iuuā-
mentū eius est vt sua raritate colligat calitatem: et sua vi-
scofate q̄seruet eam q̄ reflectit ad intestina: et stomachum
iuuāde digōnis grā deinde est siphac pāniculus vocat⁹
beriteron cui adheret pinguedo valde. Cuius iuuamen-
tum est vt q̄tinet oia intestina et viscera et liget cū dorso
et suo pprio loco q̄seruet ea tenendo firma et iuncta. Et
eorum sit tuth et distinctio inter lacertos et alia viscera ne
turbenit operatiōes ex eorum motu. Et ad expumendū
superfluitates cum lacertis et mirach q̄currento. Et ipse ē
principiū a quo ois pāniculus corporis h̄z ortū. Cum n̄
ascendit q̄tinuat velami: et fit eius inferior tunica vna tri-
um ipsi⁹. Et ex ea cum penetrat orit pāniculus tegēs pe-
ctus. Cum v̄o descendit et q̄tinuat duob⁹ ilijs adueniūt
ibi ei due vie vocate didimi i quib⁹ penetrāt vene: et sus-
pēoria testiu. Ex qb⁹ sūt due cistes et soliculi testiculorū
Deide ē zīrb⁹ adipū q̄ ē pānicul⁹ subtilis ex eo qd̄ su-
psuit a duob⁹ laterib⁹ siphac et ex eo qd̄ descendit apud
stomachum et duodenum et ex quod descendit pectinem
et ramus duarum venarū pulsatil et nō pulsatilis extē-
s̄ stōacū q̄tertis. Et suspēio ei⁹ ē ex stōaco et q̄tinuat pec-
tini: et ē q̄posit⁹ ex duob⁹ pānicul quorū vnus capit aliū i
ter quos sūt acies piguedis plime et vene pauciores i eis
admodū rete et sic cistis vl sacens i quo aliqd̄ retinet si
apponat et ē iteri⁹ sic iterior pān⁹ siphac et sic exterior stō-

maci et additus ab anteriori pte extēsus sup oia viscera ita
hoie: qm̄ est magis indigēs auxilio in digōne p̄ p̄pone-
ad aliaz sua n̄ sp̄silitudine q̄prehendit caliditatem et suā
viscofate pinguedinē illā q̄seruat quam reflectit conti-
nue sup hęc et hoc est iuuamentū sui. In summa iuuamē-
tum oium et cōe in continendo viscera defendēdo et exp-
mendo et calefaciēdo. Et in medio ventris est sumi qui
est locus vmblici cuius forma est admodū intestini quo
trahit infans sanguinem a concauo secundine ad sui nu-
trimentū et mediantib⁹ venis quaz officia in ea q̄currūt
distributōe corporis totius. Deinde sūt intestina et alia vi-
scera quorū anothomia p̄misimus xpi oipotentis grā q̄
sit p̄ cuncta secula benedictus. Ex qb⁹s egritudines ei que
nire possibiles q̄prehendere poteris gnālī et est dolor: et
ruptura qua oēs opationes et iuuamēta ledunt et dicitur
erepatura quā rames hernia et spēs eius sequūtur et qñs
eminētia vmblici suis capitulis p̄distincta. Causas quo-
q̄ extrinsecas et interiores eaz pprias et cōes: et signa eaz
Et h̄z hoc ista quinta sūma tertia capla q̄tinetur

Cap. i. de crepatura et speciebus hernie: et medicis eius

Cap. ij. de augmento vmblici.

Cap. iij. de dolore ventris et iliorum.

Capitulū. i. de crepatura et speciebus hernie et medici-
nis earum.

Crepatura est solutio q̄tini membro pāniculo
so adueniēs: eius diuissōes vlt q̄phēdēs q̄ si
pāniculo q̄tineti testia q̄ dī siphac accidat vo-
cat pprie crepatura. Accit aut ei loco m̄ta

sumē et raro qm̄ ille loc⁹ subsētatus ē lacertis et cū accit
minoris ē eminētie eo q̄ grauātia intestina inferius ten-
dūt: et est deterior accitium lz in p̄ncipio dolorē nō faci-
at qm̄ egressa in ea sūt intestina minuta q̄ egressa coarta-
tur quib⁹ coartatis esartant fecē et vomūt ea. Et qñs ac-
cidit in sumie q̄re sequit eius augmētū: et vmblici: et qñs
sub eo et circa ipsū: et est p̄e additionis: et qñs accit infe-
rius circa inguina: et est plim q̄ ps illa grauedie itestino-
rū magis extendit nisi subsētet lacertis vt supio: ps: sed
extremitatibus lacertorū et est maioris doloris p̄pter ma-
gnitudinem eius qd̄ extittit q̄prehēsus et maioris addi-
tionis quā sequit descēsus eius qd̄ extittit q̄prehēsus an illi
us rupturā vt itestinoz: et pprie monocli: qm̄ nō est ar-
cūolutū et ligatū vt alia aut zīrbi aut vtroq̄q̄ eaz est
magna in burfaz itestinoz: q̄re tumet: et inflat: et vocatur
pprie hernia seu rames. Et in mlierib⁹ tumēt inguina ad
modū tumoris ossei. Et tñ vt p̄ter rupturam eius descē-
sus taliz accidat vt cū puenit dilatatio in vijs inferiori-
bus ptis eius absq; ruptura. Et dilatatiōis cā est effusio
humiditātū glutinosaz aquosaz collectaz in spā vētri
admodū aq̄ idropicorū. Et qñs tumet osseum: et inflat
pp̄ effusione humiditātū p̄ter nām in ipsū aut aggregati-
onē ipsaz in ipso pp̄ s̄ritatem et q̄ersionē ipsaz in aquo-
sitate q̄re replent aquositate. Et qñs inflat pp̄ q̄ersionē
nē ipsaz h̄uitatum in ventositate aut casuz vētositatis il-
lud. Et accit spēs hernie iproprie et abusine dicte scilicet a
quosa et vētosa. Et qñs tūescit et ingrossat osseū pp̄ h̄ui-
ditatem sanguineā seculētā descēdētē ad ipm̄: aut ex a-
postēate duro: aut pinguedie ita vt assumuletur ramica
et vocatur hernia carnosā. Et qñs inflat tñ vene eius
ex illa: et vocatur hernia varicosā. Et qñs mollificatur
mollificatiōe vehementi absq; ruptura quare plōgati:

Amulatur hernie. Et hanc deterior: et difficilior est vtraque in intestinali et cirrhosa quam cum ruptura vel dilatatione. Aliam vero dterior est carnosam et varicosam: quam magna est fixa, leuior vero aquosa: et vctosa: quam proferatōe sola euacuatur materia: et detumescit osseum. Et causa rupture si phac quodam sunt intrinsece: quedam extrinsece. Intrinsece sunt hñorum corrosio et replō tēdēs vctositas extendens: et motus super eplone: vox fortis et sternutatio expressio partis et aposteatis apno. Extrinsece sunt vt ignis adurens et percussio eius penetrans: aut alijs morbus et similia. Causa vero dilatationis viarū est debilitas ipsarū et effusio humiditatum molliciantium et relaxantium ad ipsas coadunante motu forti percussioe et casu: aut retentio spermatis moti: et prohibiti ab expulsione: aut ascensio mulieris s̄ viz: aut labor in coitu supra flexionez aut facietatem: et aggregatio ventositatis et egestionem in ventre: et labor hanelitus in ipso qui etiā potest esse causa rupture ipsarū. **Signa.** Et signis quedā sunt rupture zuenientia quedā dilatatiōi viarū: quod dicitur hernie. Signa zuenientia rupture quibus ipsa cognoscit sunt apparens additio sub mirach subito cum dolore: et tumore q̄ addit apud motum retentionē hanelitus et expressione: et distinguit diuersitate locorū: et si sit inferius circa inguina tumore burse sit hernia eius nec fert exicatio nec stipticitas. Et dilatationis quidem signū est tumor et additio in osseo paulatim apparens absq̄ dolore: et pter motū subitū: et laboriosus vociferationē et alia que sunt cā rupture pcepta. Et est hernia folliculi testiculorū nō burse et ossei immediate et fert exicatio et stipticitas. **Signorū** vero zuenientium hernie quedā sunt hernie pp̄ descensum intestini: et sūt magnitudo eius: et reddito eius velox cū resupinatione: et sensibilitas rugitus cū premis pp̄ue. **Quedam** sūt zuenientia hernie pp̄ descensū zirbi ad ipsā: et sūt tumor minor: et paratione ad illud et euctus paulatim lz minus q̄ in dilatatione: nec sentit rugitus in illa lz sit silis illi in tactu molli: et difficultate curōis et facili reductioe. Et ramez quidē aquosa cognoscit p̄ tensionē ossei cū splendore: et tactus mollicie et lenitate. Et quidē ipsa nō reddit nec ingredit et pp̄ue si ibidē sit aquositas gnāta nō infusa mā. Et ventosa cognoscit in istatōe ossei absq̄ grauitate et dolore cū tētiōe et resistētia ipressiōi: et ē facili iressius: et reditus in oī situ. Et quā accidūt i ea dolores fortes: quā extēdit osseū et testiculos p̄p̄mit. Et carnosae signū ē q̄ ē mā intus ossei vt in p̄dictis: sed i eius s̄ba diffusa iuncta: et adherēs et cū grossicie et duricie: et ineqlitate. Et si ē ex aposteate duro cognoscit p̄ p̄cessionē signorū ei: et dī burnis. **Hernia** vero varicosa ex venis spletis cognoscit tēdentibus ad nigredinē p̄ortis: et p̄plicat: et mollificatiōe testiculorū: et p̄hibitiōe ipsorū a cursu: et motu. Et si ē in arturijs ossei tactus p̄p̄hēdit ipsā: si vero in mēbris venis nutritib⁹ illa mēbra cū sint p̄sūde tactus nō p̄p̄hēdit illas. **Cura** in cura rupte intētiō patiētis lz pus ispiciat accēs v̄z herniā q̄ ab eo pceptā magis molestāt et i actōibus ipediētē at̄trahēt ipudicitā ipsius opis: mediantis executio tñ v̄tis ad eius cāe ablationē pus. Et si cāe ipsi⁹ ablatio duplex vna cāe cōis oib⁹ hernie sp̄ebus: alia vnicuiq̄ sp̄ci pp̄ua. **Cōmuni** cāe ipsius ablatio p̄plet regimine qd̄ in sex re tū nō nālū debita mistratiōe p̄sistit. et vt degat i aer̄ temperate calō et s̄fo declinatē ad siccitatē: vitet extremitates qualitatum eius et pp̄ue hūitatis: vtatur cibis siccis: et vi

et humidos et brodiales: et vctosos: ac repletionem: et potū multū et pp̄ue aq̄ q̄scat et dormiat t̄pate: vitz omnem motū corpis et aie v̄lm: et ptialē quo totum moueatur corpus vt est sternutatio. tussis p̄p̄ressio: retētiō hanelitus atq̄ singltus vomitus et coitus et balneatō: et pp̄ue post re plonē: nec stet: nec abulet s̄ cibū valde: et breuiter fugiat oēs cās rupture dilatationis: et effusionis medicinarum predicās in q̄rū s̄ria imitat. **Diopria** vero sp̄ebus hernie et ablatio cāe quedā ē q̄ appropriat veris: quod nō veris. abscisso vere cause verarum sp̄eb⁹ hernie vt in testinali et zirbal. immediate rupturā si phac vel dilatationēz viarum ei⁹ respicit ablatō q̄ eius est vt h̄ v̄niant et p̄ solū dentur: illa vero coagustent: neutra vero ipsarū fieri pot̄ medio stante quod dñdat in bursam. vt ergo. hic fiant expedit prius quod dñdit intestinū. i. aut zirbi ad locū pp̄um reducere: deinde rupturāz v̄nire: et consolidare: vel dilatationēz viarūz debite āgustare. **Reductio** at̄ eius complet̄ cuz balneis cataplasmat b⁹ et ifusioib⁹ et molliciantium et dolore sedātium decoctarū i aq̄ q̄les sit malnefolia et bismalue: et branze vsine: viol semem liri: et fenugre. in quarū aq̄ sit p̄an⁹ vel sp̄ogia ifusilla. et s̄. locū immissa donec locus mollescat et dilatetur. deinde resupinatōe corpis facta: et cruribus eleuatis cum p̄p̄siōe tēdē te superius reducantū testina vel zirb⁹ vt v̄traq̄z postq̄ seq̄ v̄z rupture v̄nio et p̄solidatio vel dilatationi coagulatio seu coāgustatio. v̄nio at̄ et consolidatō per interius sumpta potōel et diefa: et exterius app̄roximata et empla ta: et non pot̄ fieri quātūcūq̄ sit i āglutiatōe et stipticitate fortissima nisi ēt ifrigidatib⁹ tñ cuz p̄tes rupte n̄ p̄nt v̄niri: et ad debitum sitū reduci arte l̄igenio pp̄ magnitudinē vulneris: ineptitudinē. et p̄pressionēz mēbra qd̄ subtile: et infāgumeum ē. **Expedit** q̄ ad aliq̄d p̄portioa bile illi p̄fuger saltem vt illā p̄hibeat ab augmēto: et p̄p̄ue apd̄ corpis motum donec t̄ps adsit mistrandi cirurgicū opus quod p̄solidatōe ipsi⁹ efficacissimū ē: et p̄batū i p̄diopriale vero est ligatura cū brachili hñte eminentia perpendicularē ad clipei formā formā i loco respiciente inguina vbi ruptura exit et fassia ducente sub costā cuz qua i locū postq̄ ligata strigat. et nō. Et modus oponis cirurgici est vt prius obseruato p̄cedo regi mine corpa purgentur si cachocimia sit appens: vel sidmetur si replōnis sunt signa: et sit mīta vt nā i mittēdo humores ad locum magni doloris reddat auara. deinde s̄. locum inguinis recipiētē rupturā: quaz ex trāsitu intēstini vt zirbi descēdētis: et redētis cognosces: et p̄cipies cū ipositis digitis appōat ruptorū: et euitet ferz oio. sit aut̄ primū leue: vt nō faciat subitū zmotiōnē: et dolozēz fortem: sed facile tolleret quales ex nitro cū calce abluta vel ex arsenico cū calce mixto: et s̄ibus. deinde apponaf fortius vt ait arsenicuz sublimatū et tam diu imoret in loco donec rūpendo et corrodēdo pueniat vsq̄ ad vidi mium. **Caueat** tamen ne tangat intestina vel ad ea pueniat virtus ei⁹: quā vlcēabit nec p̄solidabunt: et si pp̄ue si gracilia fuerit: et moriet eger vt in quodā notabili vidimus ab expto. et adhuc euitādū statim expedit vt toto t̄pate cure rupture faciende iaceat supinus in lecto anchis: et cruribus eleuatis et a pte supiori vbi sūt intestina i terponaf aliq̄d qd̄ d̄sēdat ea vt pecciola oleo ro. intincta: et vitet replōnez et inflationē et locus quotidie requiritur et plics. **Caueat** et ne corda ligans crus cū esse pec-

tinis q̄ sub vlceris loco extitit attingat: qm̄ sequeret con-
tractio: ⁊ spasmus ⁊ vt plim̄ mors. Et modus caū ele ē
q̄ est dictus. Lū ergo puenit ad didimū: tūc inspiciat
vlcus subtili ⁊ inquirat vtrū didimū sit dilatatus ⁊ ru-
ptus. Si vō dilatar⁹ sit ꝓprehendat acu: ⁊ fortiter cum
filo serico restringat. deinde vlcus ꝓsolidetur. Si vero
sit rupt⁹ nec ꝓprehendi valeat vt liget ruptorū repeta-
tur cum moza donec pertransierit ipm̄ vsq; ad os tunc
vero auferatur ⁊ applicentur sigillantia ⁊ icarnātia cum
stipticitate. deinde repleto carne vlcere applicentur sigil-
lantia ⁊ icarnantia que sunt pontica ⁊ exiccantia fortia
quale est puluis galle cortex thuris sandaraka ⁊ similia
⁊ patiens nutriatur viscos⁹ ⁊ duris. **C**onsolidatio i
fantibus ⁊ coangustatio dilatatorū ductuū ⁊ viarū q̄ di-
dimi noiant. Complect cū ꝓsolidatib⁹ iterū sūptis: ⁊ ex-
terius applicatis stipticis ex balneis: ⁊ emplis: vt sunt
glutinosa ⁊ viscosa: qualia sunt spēs consolidate cornigio-
la mumia: terra sigillata grana nasturcij millefolij de-
coctio nucis cipressi: ⁊ ꝓquisitidos ꝓꝓrie cū baulay-
stia: ⁊ similia. Ex cibis ⁊ potibus ⁊ ex decoctōe eius sū-
ptis ⁊ exterius appropiatis: ⁊ emplatis simplicib⁹ dictis
⁊ alijs: vt est centaurea cui inest ꝓꝓrietas vniēdi frusta
carnium qm̄ cum eis simul decoquitur. Et ex eis sūt cō-
fectōes ⁊ empla composita que infra dicent cū ligatura
⁊ strictione forti. Et qm̄q; sufficit sola ligatura in dilata-
tione infantium. Quia si ruptura. s. vel circa vmbilicū
affuerit reductio fiat intestinorum vel zirci fiat facile qz
sola resupinatōe infirmi ⁊ manus ꝓressiōe. **Q**d si addat
in ruptura ⁊ incipiatur in desiccādo illud quod dilatātū
est ꝓ hūiditate adunādo quod fixū est ⁊ ingeniet in ꝓ-
solidatōe eius ⁊ regatur vt. s. Et quidā nitū i hoc dilata-
do simbras suas ⁊ eorum efficacissima cure gūalizando
supius in superioribus oibus cū nō videat possibile nisi i
cura infantū exite pua. Et illud ē apponere s̄ in loco
rupture emplim̄ est: ex rubificatibus: ⁊ trahētibus s̄ qui
nō ad locū ꝓimū. Quale ē ꝓꝓrie qd̄ sit ex passul nigris
enucleatis caricis: ⁊ vino nigro ꝓtico añ ⁊ bullitonij
simul in olla ad inspissationē. deinde cū misstratione em-
plorū: ex stipticis: ⁊ ponticis sanguinē illum tractum in
spissantibus. ⁊ scitrotizātibus qua sua grossicie: ⁊ duri-
cie obturabūt. Quale est ꝓꝓrie sc̄m ex gipso ⁊ lapide-
marmoreo cerusa gall luto sigillato. ⁊ filia: ⁊ quod scribit
j. In abscessione vō cāe ꝓꝓrie ramicis aquose: aut ventose
due res sūt necessarie. s. extractio ei⁹ qd̄ in osseō ē ꝓtentū
⁊ meri ꝓꝓbitio regnātōis ⁊ multiplicatōis ei⁹. Extrac-
tio at̄ fiet cū resolutōe: vel icisiōe vel ꝓforatōe ei⁹ cū ferro
vel cauterio ad modū extractōis aq̄ aut vctositatis idro-
picorū. talē at̄ ꝓꝓletia sūt dca s̄ i cura idropisis: ⁊ sūt ex ē-
plis suffumigijs ⁊ balneijs sicis ⁊ vinctiōib⁹ resolutib⁹
Incisio aut̄ ꝓꝓlet cū ferro: ⁊ cū medis acutis adurētibus
⁊ exiccātib⁹: ⁊ strigētib⁹ illd̄ qd̄ ruptū vel dilatātū ē ex si-
phac: ⁊ forimib⁹ ei⁹ ne vlteri⁹ descedat ⁊ trāseat. Et mo-
dus ꝓforatōis vel icisiōis cū ferro ē vt resupinet patiens in
lector: vel scāno ⁊ sedeat post ipm̄ aliqs q̄ extēdat v̄gā eius
ad supiora: ⁊ eleuent testiculū ad supiora pectinis ⁊ elōgē
f̄ ab osseō: ⁊ ꝓforat cū flebotomo osseū a pte dextra: vel si-
nistra recedēdo a ꝓmissura. deinde slude i euacuandē toti-
us aquositatis: ⁊ gressiōe vctositatis. Et modus aptōis
cū cauterio ē vt sumas serz̄ stūle i quo sint vincini: ⁊ igni
at̄ sic igni cauteriū: ⁊ sepa testiculos q̄ntū possibile ē a lo-

co cauterizationis ⁊ renouit cauterium ab osseō: ita vt si
inemat testiculū ⁊ inemat osseū ⁊ alberiterō: ⁊ strigat ⁊
calefaciat ipm̄ vt nō egrediat post ipm̄ aq̄. post illud ē. n.
melius qz stringūt meatū: deinde icidas crustā ⁊ cololi-
da. Et fortasse incidet ex alberiterō aliquid: ⁊ cauteriza: ⁊
pone s̄ scissurā stiptica ⁊ ꝓꝓibe egri potat aquā. **P**ro-
hibito gnātōis māc multiplicātis cū sit cū euacuandē ⁊
equatōe cibi ⁊ potus Et regimē in vctosa ē regimē inflati
onis s̄oaci vel tūpanis qd̄ supius dcm̄ ē. Regimē vō cū
nose ⁊ varicose ē regimē duroꝝ apostētatū: ⁊ illd̄ ē cū mol-
lificatibus ⁊ resolutibus alternati appropiatis. **R**esol-
uētia sūt granorū spēs vt resina: terbetina: bdelius: aloes
storax ligda: armoniacū: ⁊ filia: ircoe: crocus: ⁊ camōlla:
spica ⁊ c. **C**omposita sūt. ex eis est emplim̄ basilicō: cero-
tū isopi: ⁊ filia. Emplim̄ leue ad crepaturas infantium fm̄
grecū. **R**. corticū thuris mastice. sarco: colle: dragatū: añ ter-
ranf: ⁊ aggregētur cū vino de passis dissoluta in co mu-
mia: ⁊ aliq̄ addūt aloem: ⁊ glutē pisciū: ⁊ aliq̄ solū faciūt
ex balaustijs: ꝓfilio: ⁊ radice lilij siluestris: ⁊ testiculis aq̄ ⁊
fortassis sufficit vt liniat locus cū bdelio dissoluto in v̄o
thur: ⁊ colophonā. Aliud fortius oribasi. **R**. balaustia
rū: granorū nasturcij: granorū granatorū: gallarū imaturā:
añ. 3. v. decoquant cū vini stiptici. 3. viij decoctōe ve-
hemētī. Et reductis intestinis ad supiora embrocet loc⁹
cū s̄ro ⁊ apponat emplim̄ nec remoneat dōec ꝓse cadat.
Aliud efficac fm̄ Johānicū. **R**. aloes dissoluat gluten
in aceto vini: ⁊ aggregent medicine cū eo ⁊ fiat ex eis em-
plim̄. Emplim̄ pape. Johānis ad crepaturā expri. **R**. li-
targiri: opij: lapis emathitis sanguis draco. sanguis ho-
mis recētis: galbani mastice: thuris: costi: boli armeniaci:
culi: mumie: armoniaci añ. 3. iij. picis aq̄lis: colofonie:
cere albe ⁊ rubee: añ. 3. 5. mirre: cardamomi: aloes: añ. 3.
v. colloquinte: palme: marine aduste gall. balaustiaz: an-
stol. lon. radicū ꝓsolide maioris: añ. 3. a. visci quercini. 3.
i. fac decoq̄ pellē hedulina in aq̄ donec tota pellis dissol-
uatur deinde col. f̄ cū expressione. Et cū colatura illa tere
que sūt terēda: ⁊ liquefac q̄ sūt liquefaciēda: incorporen-
tur ⁊ isculi bene ꝓtriti in visco fortiter misceant cū predic-
tis donec mixtū reducat ad modū emplis: ⁊ ꝓcedente bal-
neo cū aqua pluuiali decoctōis balaustie: mirre: comgi-
ole: ꝓsolide: ⁊ radicū vlm̄: apponat ⁊ suplicet brachale:
⁊ portet ꝓtres mēses fuato ꝓdicto regie. **P**uluis quo
vtatur cuz cibis. **R**. nucis mus. 3. 5. gariofil. 3. iij. cma-
momi dulcis. 3. 5. boli armeniaci. 3. 5. se. nasturcij. **Q**uem
aliud emplim̄ fm̄ rudenū. **R**. picis. iere: cere rubee. añ. 3. 5.
litargiri: armoniaci: galbani mastice: terbetine cōsolide
maioris ⁊ minoris: añ. 3. a. visci q̄rcini: gipsi: mirre: oliba-
ni: ana. 3. i. aloes: arstol. lon. ⁊ rotunde. scilicet: añ. 3. a. boli
armeni. 3. i. pilorū leporis mimiti incisorum tantundem
conficiantur cum melle ⁊ applicetur. trahit enim sangui-
nem ad locum: ⁊ cum stipticis consecutue appositis con-
dēpsetur in lapidem ⁊ oppiletur ruptara. Aliud ad idē
R. picis naualis lib. i. colofonie. lib. 5. galbani: serapim:
armoniaci. oppopodaci: añ. 3. 5. cere. 3. iij. aceti. lib. 5. fiat
autem ex eis cerotum in stagnata: liquefactis: ⁊ quo liq̄-
facta fuerint parum de ipsa aqua frigidā imponatur ⁊ cū
se tennerit ꝓꝓ greca puluerizata cum mastice ⁊ thure cuz
predictis incorporetur in stagnata: ⁊ cum spatula semper
agitando bene incorporet. fac decoqui ⁊ cuz cocta tu: r̄it

adde terebentine. **R.** i. deide super aquam frigidam cola: & manibus nunciis oleo laurino collige: & fortiter malaga et aqua inde exeat: & fac magdaleones & curz vno eorum emplā. **L.** munitum ad crepaturas aquosam & veltolam: dissoluatur bdeliuz in oleo sambucino: apostolorū vlt nardio: & vno atiquo & addito castorei pulueri: & ordei puluere vel milij fiant.

Cap. ij. de augmento vmbilici.

Ortingit vt egridiat vmbilicus & emneat: extra: & illud ē in infantibus ppe. Et cā ei' ē aut pp rupturā i ipso nata sup' pueniētē qz ex plāta l' ortu qz egrediat' zurb' vlt iestimū: & ista tur sic ēt qzigit i osseo aut ex cā idropisis ita vt mollificet & aggreget i eo aquositas: vlt vctositas qzera i zcano vctris replēs: & extēdēs ipm. aut pp cursū sup' hūctis sāguis ad ipm ex aptōde vene: & arterie ipr' qre cutis eleuat i al tū. Signa cāe pme sūt qm color nāl nō mutat. Et ē locus diuersitatis alicui' & ppae vbi egredunt' itestia: & ē cū dolor aliquo & tūo: cū mollitie & ocellat' cū pmit'. Et qm i occultatōe rugitus pcepit & administratōe mollificatiōe am ex balneis & vinctōib' & motus augmētāt. Signa ei' est ex aggregatōe hūiditatis sūt qz cū qpslōde cedit & est leue rīpectu pcedētis color' cutis nō mutato & ēt si ex vctositate fiat: & ē leu' & magis rīstēs qpslōdi & sōtus i eo q' vor' existit si pēntiat. Signa vō qz sūt mutato coloris cūq' ad colorē sāguineū nigrescētē. Et signū ē qz ex additōe carnis nate ē: aut apostemat' ē. qz graue durz: qd' qpslō sic alia nō occultat. Cura at ei' ē pzia cure ruptur' & spzuz hernie d'icte. Et modus ei' i. pueniētē ex rupturā est dupey. vlt cū qzlinātib' stupicis iter' & exterius ex cplis ap pziatis possibil' i ifātib' & i egredictib' post puz cū ligatura quā faciūt obstetrices i qbus ex aptōde vctā nū: & arteriaz q' igit. Al' d' ē icidōe s' cura & solidatōe ei rugica i cor' ibus duris & augmēt'. **L.** oglutināta & stiptica qbus puz pplect' modus sūt karabe: thus balaustie: glāz: galla ātionū: accacia: aluū rōctia: tra sigillata & silia sil' pfecta l' dūmīz applicata cū ligatura stricta: & qnz addit' cerusa sū mēsurā vni' illoz. Et si ē si sūat tēta & inoluat' s' ipsā pānus & accipiat' minutū thuris & qzicaf' cū al bumie omi' & lūniatur cum eo super vmbilicum & repleatur eo. **M.**odus vero incisionis est tal' pceptiat in firmo vt stet: & tendat ventrem suum: & contieat: hanelitum donec appeat quantum possibile est ipans augmentum. Et tunc fac in circuitu huius cum atramēto signū disti cuium. d'ide qzphende qd' ei' ciat cum vno. s. mirach solum qd' nō accipias quod est sub eo de zurb' vlt iestimo deinde fac rīsupiat' cum supra collum. & deide liga cū filo sub vncio ita quod cadat ligatura in signo nec qzphēdat aliquid ex eo quod est sub mirach: s' solum ipm. ex tunc vero incidecutem & sue locū descriptū cū filis duris extē sia ad iuncē: & strige ipm s' vctre & dimitte cutē: & solidā puz lacertos. deide qz s'ue cutē & solidā sic oz. **R.**eliqz vō cura cū exiccātib' & leniētib' ac resoluētibus not' pple tur: Ad exitū vmbilici fiat cpl'z pbatū ifātibus qb' accit magis. **R.** granoz lupinoz. **M.** d. i. pecia vna pāni lūni q' bur' q' qzicaf' cū vno nigro & pōtico & buliāt dōec ipislat' & iacta spōgeā liga s' locū postea i aceto: & aq' ro. & i eo in uolue stuppas: & applica s' vmbilicū & ē raf. **Alid'** fortius **R.** aluis auz. **xv.** gallaz: auz. **ij.** terant: & qzicaf' cū vno calebrēse nigro dōec ipislat' & ifundat' spōgea post i acc

to & aq' ro. **Ite** ponat sup aliquē pānū glutē d' corijs: & te pidū vmblico applicet & suppoat puluinar d' bōbice & pā no lie liget cū fassia. **Ite** aliud. **R.** aq' aluis: vniū calebrēse añ i qb' bulliāt rose: & spōgia iticta suppoat & si vis effica cius bulliāt cū ros: galle. mastic: thus & ifassia. **Ite** ad eius exitū aquosū vniū i ciner' ifūde & ex eo sup cplā: valet ēt ad vctosū: & qzicatio cū qzpressiōe ex salua ierum & fame lici curat cā si ex leui fuerit cā.

Cap. iij. de dolore ventris & iliorum.

Dolor vctris & ilioz ex dicitur i dolor' itestioz i pte not' ē qm accit ex cā existēte iter mirach lacert' & pāniculis vctris. Et qnz ex cōitate su pioz. vt diafragma: pleur'. pulmonis: & alio rū: vlt subterioz mēbroz vlt itestinoz vlt alioz mēbrozuz p'fundoz cor'ndētū illis vt stōaci: epatis: plenis renū & filii. Signū distinctiū ē: qm cū passio ē p'prie i mirach dolet qzinue apd tactū: & qnz altat color & tūo: si adsit & le qz lacertoz figurā. **L.** ū at passio ē ex cōitate mēbroz dolent pter tactū nec semp apparet tumor: nisi cū apostema in eis fuerit magnū: & ē pter lacertoz figurā nec color: cutis mutat' & addit' & diminuit' additōe & diminutōe passio nis illoz q' pcessit. Cura ē. nā si qd' ex p'prie passioe fue rit & ex malitia qzplōis fra q' ē plm ex cā exteri' accite aut ex vctositate iterclusa cū calefactorijs balneis & eleuari is ex diacimio diatriō: & alijs calis: & ppae stichados me dicef. Et ex medicinis appropatis ei simplicibus ē armo niacū bibitū vlt epithiatū cū melle aut aq' ordei & albasce cocta & trāsglutita cū melle: & mahaleb: & ciperū: & fenu gre. & semē lini: & sticados: & absinthium & reliq' anodina **H.**ypo. vō digit. Quibuscuqz dolor circa ipocōdria si ne flegmōe fuerit: febris supueniēs curat egritudinē. At tēdendū tū qz dicit supueniēs. vt qz spōte vlt casualiter p uocata sit veniēs nō artificil' puocata semp nisi corpore mūdo & qzsumptioni inepto. **Aliter** aut' dispefito si pcurabis fortasse acciet tibi ac si nequā & te fortiozem itrodu xeris in domū tuam hoicm te aduūadi grā: q' cū iuenerit aliqd' ex qzinctibus vlt qzentis cui nitat' firmabitur in eodē nec poteris ipsū expellere cum volueris sed fortioz existens expellet te: ita vt quod vocasti in auxilium in nō auxilium conuertatur. **Sed** si fuerit ex solutione con tinui cum exhibitione mūmie sumpte & cum compressio ne inuncte pcedētē flebotomia curetur & granis nastur cij & succo citoniorum penutritis non factis: & emplasto ex consolidantibus notis & conuenienti regimine. **Et** si quidem ex apostemate fuerit curetur cura reliquorum apostematū que indicationem a patiente particula nō fulcipiunt. **Et** si quidem ex communitate ad superiora fuerit: vel subteriora membra & profūda curetur cura to loz pectoris & pleurcf. vel cura doloris epatis vel sple nis & intestinozū dicta. **Et** ex simplicibus medicinis conueniens & expertum est betonica cum teritur sicut est & emplastratur aufert enim dolorem & inflationem ven tris. **Et** sumpte ex ea. **z. iij.** cum aqua dolorem epatis: & cum melle & aceto dolorem splenis sedat. **Et** absinthii emplastrum cum oleo de alkanna facto cereto: aufert do lorem stomachi epatis & ilioz. **Et** ex compositis est hoc quod sedat dolorem ventris & ilioz in infatibus & p batis. **R.** succi paritarie: succi herbe fenculi. añ guttas. **ij.** cum lacte in cocleari. da ei post balneum in aqua deco ctionis ipsius paritarie. **Alud.** **R.** fenculi: granoz

fiat rarij: e. apij: ameos sinzi. cinamomij ana partes eq̄-
les: serapini ad pondus omnium. fiant ex eis pillule vel
auellane & ministrētur.

Incipit particula quinta sectionis prime finalis. & vl-
tima que est de medicinis egritudinum iuncturarum cō-
tinens summas quattuor.

Abs equitur

particula quinta sectionis pri-
me finalis ipsius: & vltima de
medicinis egritudinum iunc-
turarum: continens summas quattuor: quarum prima est de medi-
cinis doloris ipsarum. secunda de
medicinis dislocationis. tertia de
medicinis solonis: & separati

onis. quarta de medicinis apostematū earundē. **I**tem
vero summa est vltima considerationis continens capla decez.

Cap. i. de p̄miale & est s̄mo gn̄al̄ in iuncturis & dispō-
bus & doloribus earum causisq; & signis ipsarum.

Cap. ii. de medicinis iuncturarum & cura doloris ipsarum
in gn̄ali vt artetice cōe.

Cap. iii. de dolore ipsarum in sp̄ali & primo de dolore
humeri & spatule & medijs eius in sp̄ali.

Cap. iiii. de dolore dorſi.

Cap. v. de dolore anche & sciatico & medijs eius.

Cap. vi. de dolore podagrico & medijs eius in sp̄ali.

Cap. vii. de medicinis dispōnibus accitūz q̄ doloribus
iuncturarum insurgere videntur.

Capital. viii. de his que preseruant a doloribus iun-
cturarum.

Cap. ix. de varicibus & medijs earum

Cap. x. de elephantia & medijs eius.

Cap. xi. p̄bemiale & est s̄mo gn̄alis in iuncturis & dis-
pōnibus earum & doloribus earum & signis earum.

*Te scire
oportet etc.*

Tescire oportet quod dolor iuncturarum est nociuus sen-
sus ipsarum: & est recipiens diuisiōes penes su-
as causas essentielles ipsarum atq; accidentales quibus
variat sua dispositio atq; cura. Cause vero es-
senciales doloris sunt duplices: res percipiētes & res imp-
mens. **I**tem aliud est dolor q̄ contrarium impressorem
subit as̄cure vt dixit Albo. **I**tem dicitur causa percipiēte que
est membrum iuncture specificationē recipit & diuisiōez
hoc modo. **S**ciendū primo q̄ iuncture passiuē sum-
pte ossium membrorum corporis extremitates alternati ad
inuicem sūt iuncte. Actiue vero partes extrema ipsorum
stigmatizantur ad se inuicem coniungentes q̄ ex ligamen-
tis de extremis ad extrema ossium protens: & cordis lacer-
torum in eorum circuitu alligatibus composite. commixte
venis & arterijs supercurrentibus aque cute a natura ordi-
tis. Et per eas membra flexione & reflexione recipiant eo-
rum separationibus & motibus opportuna. Que omnes se-
sibiles valde sūt: q̄ neruose dure ne in motu eorum quasi
tuo rumpatur: & ne caleant frigide & proinde debiles
vterq; ipsorum q̄ a primo principio sūt remote inter se cō-
cauitatem & cauetnositatem habentes vt colligant & con-

seruent humiditatem ne exsiccantur in motu: qui si non
contingat in quanto vel quali excedere eas exsiccati & ca-
lesceri est necesse ac debilitari magis venas quoq; & vias
ad ipsas ex membris & corpore dilatari qua propter super-
fluitates: & humores corporis trahere ad scipias influxas
recipere & illas conseruare propter spissitudinem: & frigi-
ditatem. Et proinde egritudines omnis generis incur-
rere plim reumaticas & dolorem: pp̄ cau am inferius assi-
gnandā quibus egritudinibus nūc pretermisiss tāquam
ad sectionem secundam pertinentibus & de medicinis e-
gritudinum vniuersalium tractat tantum de medicinis
dolorum ipsarum hec dō qui generalibus omnibus egritu-
dinibus est synthoma sibi p̄iudicans sanationē sua for-
titudine inter omnes: & curam ipsarum vlt̄ comprehen-
dens: nec non a membro seu iuncturis denominationē
recipiens secundum genus & speciem variato. **D**olor
iuncturarum aut est vniuersalis omnibus iuncturis & sic
artetica nuncupat̄ ab articulis dicta que generaliter iun-
cture dicuntur aut aliquibus proprijs: & hoc secundum
varietatem iuncturarum varie nominatur q̄ variam ab
eis proprietatem assumit vt infra patebit iuncturas enim
in ventre est bifarie varietatis. **Q**uedam enim sunt corpo-
ris & tales spondilium dorſi esse noscuntur quod bas est
corporis vniuersi sicut carina nauis. quedam sunt mem-
brorum extremorum de corpore proceduntium. & hec dis-
tinguuntur dupliciter. quedam enim sunt superiorum
extremorum vt manuum generaliter acceptarum quedā
inferiorum vt pedum similiter generali modo sumptorum.
Et vnaqueq; ipsarum totidem recipit sectiones
quotidem in se continet iuncturas aquarum qualibet p-
p̄am denominationem recipit qui generaliter iunctura
rum dolor dicitur: & propter naturam earum variā: & di-
uersam curationem denominationem vero recipit nam
ex eis est dolor qui dicitur humeri & spatule. humero. n.
spatula: & adiutorū cū surcula iungunt̄ ali^o cubiti ali^o
rascete manus & ceterarum iuncturarum ipsius que cyra
gra **J**ohannitus appellauit a cyros grece latine manus
Alterius vero qui est pedis quidam dicitur dolor
anche vel sciaticus alius poplitis alius rascete pedis: &
aliarum iuncturarum eius podagricus nominatus sen-
su doloris quilibet in loco vel iunctura proprio percep-
tus atq; distinctus curationē quoque diuersam de qua
infra dicitur recipit a varia natura ipsarum. Alique eni
ipsarum sunt magis vicine vite principio vt humeri/spa-
tule: alique profunde lacertis grossis: & pellis inuolutis
vt scie & anche. Alique vero magis discooperte a prin-
cipalibusq; remote vt manus & pedes: & certe secundum
magis & minus & proinde ipsarum dolores in corpus di-
uersimode imprimentes & causas salubres curatus plu-
rimum variantes. **I**tem dicitur causam vero imp̄mēte re-
cipit dolor iuncturarum notificationem & diuisiōem sic
Causa vero ipsam imp̄mens quedam est interior: & q̄-
dam exterior. Interior est in se & ex communitate admi-
tentia membra & materialis plurimum que flegmatica
propter earum naturam & digestionis defectum. Omne
autem membrum complexionis frigide actiones & defe-
ctas habet ex necessitate dixit **G**ali. nus. **I**n se qui-
dem mala p̄plexio quilibet plurimū frigida. **I**n genere
enim p̄portio ali^o facilius est transitus dixit **A**lbo **G**ali.